

Analysen er udarbejdet for Akademikernes A-kasse

Ledighedsrisiko blandt nyuddannede akademikere

AE har undersøgt, hvad der har betydning for at gå direkte ud i længerevarende dimittendledighed for nyuddannede akademikere. Analysens resultater viser, at det at have et studiejob inden for det næstsidste studieår kan reducere ledighedsrisikoen markant. Et studiejob på mindst 16 timer om ugen i den typiske branche for personer med samme uddannelse reducerer ledighedsrisikoen langt mere end fx gode karakterer og at blive hurtigt færdig.

af Chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**

14. september 2015

Analysens hovedkonklusioner

- Lidt mere end hver femte nyuddannede akademiker går direkte ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed.
- AE har undersøgt hvilke faktorer, der har betydning for risikoen for at gå direkte ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed efter endt uddannelse. Formålet med analysen er, at undersøge effekterne af især studiearbejde, fagligt niveau og forsinkelse på studiet.
- Resultaterne viser, at studiearbejde er noget af det, der reducerer ledighedsrisikoen mest. Størst effekt har studiejobbet, hvis det er inden for den typiske branche, for folk med samme uddannelse, der allerede er på arbejdsmarkedet. Studiejob på mindst 16 timer ugentligt reducerer ledighedsrisikoen mest. Praktikansættelse reducerer også ledighedsrisikoen.
- Fagligt niveau har også betydning selvom det betyder mindre end et studiejob. Det samme gælder det at være hurtigt om at fuldføre sin uddannelse. Det har også betydning, men ikke nær så stor en effekt som studiejob.

Kontakt

Chefanalytiker (AE)
Mie Dalskov Pihl
Tlf. 33 55 77 20
Mobil 26 20 40 36
md@ae.dk

Kommunikations- og marketingchef (AKA)
Kristine Mikkelsen
Tlf. 33 95 03 25
Mobil 93 59 00 19
kmi@aka.dk

Hvad har betydning for nyuddannedes ledighedsrisiko?

AE har undersøgt, hvad der har betydning for ledighedsrisikoen, for nyuddannede kandidater. Konkret har vi undersøgt den nyeste årgang af kandidaters indtræden på arbejdsmarkedet, dvs. alle nyuddannede kandidater, der færdiggjorde deres uddannelse fra juli 2013 til juni 2014 er fulgt i et halvt år efter endt uddannelse.

I bilaget ses en beskrivelse og beskrivende statistik på alle de baggrundsvariable, som vi har medtaget i modellen, der altså forsøger at forklare risikoen for at gå ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed direkte efter endt uddannelse med en lang række baggrundsforhold for den unge, familien, skoletiden, ungdomsuddannelsen og oplysninger fra universitetet.

Formålet har særligt været et se på betydningen af studiearbejde i forhold til det faglige niveau og eventuel forsinkelse på studiet.

Resultater

Resultaterne af estimationen ses i figur 1 viser de faktorer, der signifikant reducerer ledighedsrisikoen, og figur 2 viser de faktorer, der øger ledighedsrisikoen.

En nyuddannet på 28 år, der vil være som referencekategorierne i modellen, vil have 28,1 procent risiko for at gå direkte ud i længerevarende ledighed.¹

De forhold, der signifikant reducerer risikoen for at gå ud i længerevarende ledighed er vist i figur 1. Hvis standardpersonen har haft studiejob på mindst 16 timer ugentligt i en typisk branche vil risikoen blive reduceret med næsten 23 procentpoint til cirka 5,4 procent risiko.

Hvis personen ikke har haft et studiejob, men havde gode karakterer i grundskolen og på gymnasiet, ville personen have 16 procent risiko for ledighed.

Hvis personen ikke havde studiejob, men havde gode karakterer og var hurtigt færdigt, så vil ledighedsrisikoen falde til 14 procent.

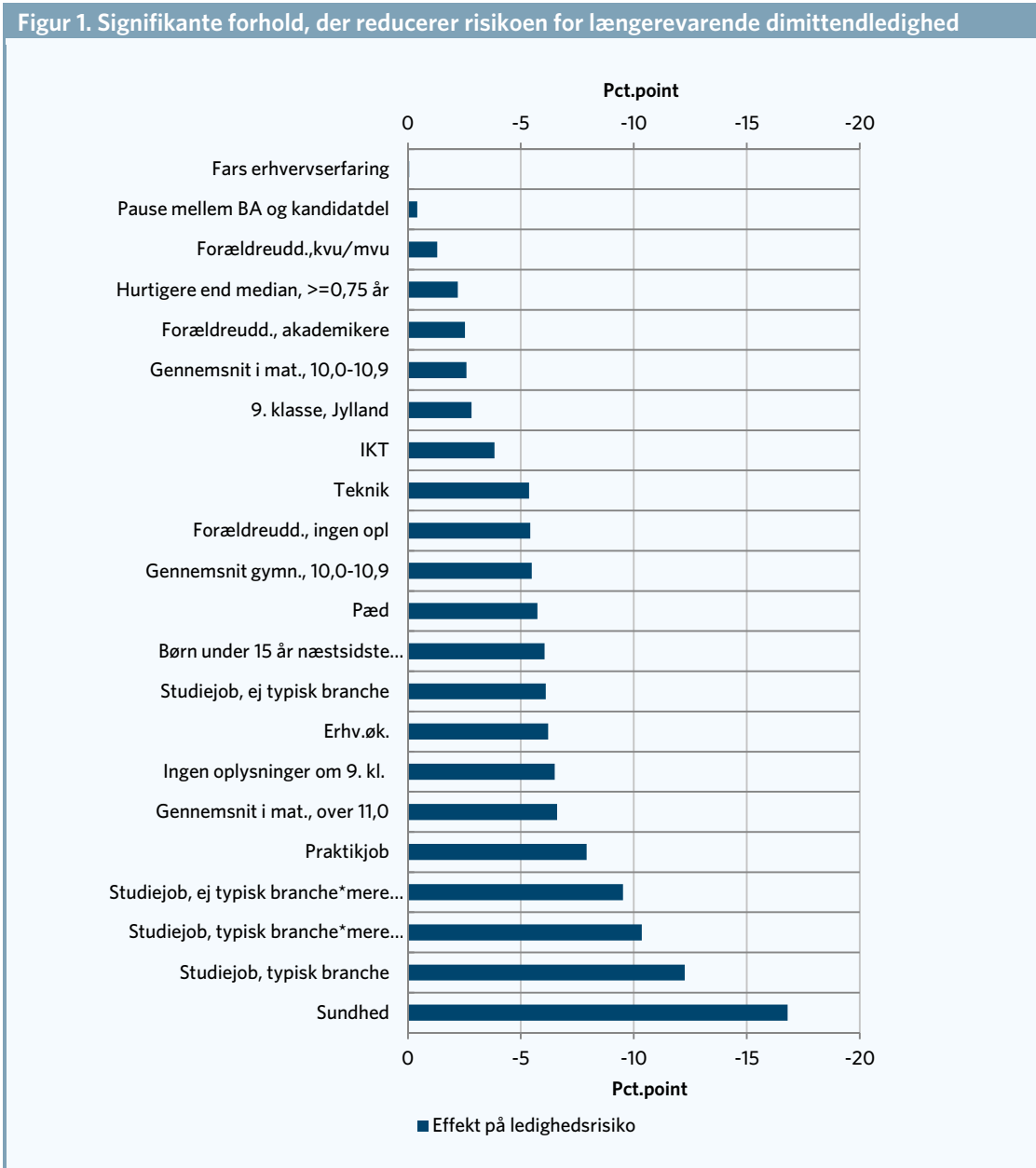
Som det ses af figur 1 og 2, så betyder det have et studiejob inden for en typisk branche eller en praktikansættelse mere end både gode karakterer og at være hurtigt færdig, når man ser på den isolerede effekt på ledighedsrisikoen. Et studiejob på under 16 timer ugentligt i en ikke typisk branche reducerer også ledighedsrisikoen, men mindre end et job i den typiske branche, på mindst 16 timer ugentligt eller gode karakterer i matematik.²

Det at være forsinket mere end 9 måneder mere end medianen på kandidatdelen forøger ledighedsrisikoen med knap 5 procentpoint, mens det at være mere end 9 måneder hurtigere reducerer ledighedsrisiko med 2,2 procentpoint. Tilmed skal nævnes at effekten at være hurtigt færdig er mindre signifikant end de øvrige.

¹ Naturvidenskabelig kandidat fra KU. Alle karakterer er på 7,0-9,9, Dreng, folkeskoleafgang i Hovedstaden, etnisk dansk.

² Bemærk også at valget af model har betydning. Se "Den valgte model" i bilaget. Hvis man estimerer med en logit-model, så vil et fagligt højt niveau i matematik og et højt gennemsnit fra ungdomsuddannelsen reducere ledighedsrisikoen mere end studiejob uden for den typiske branche.

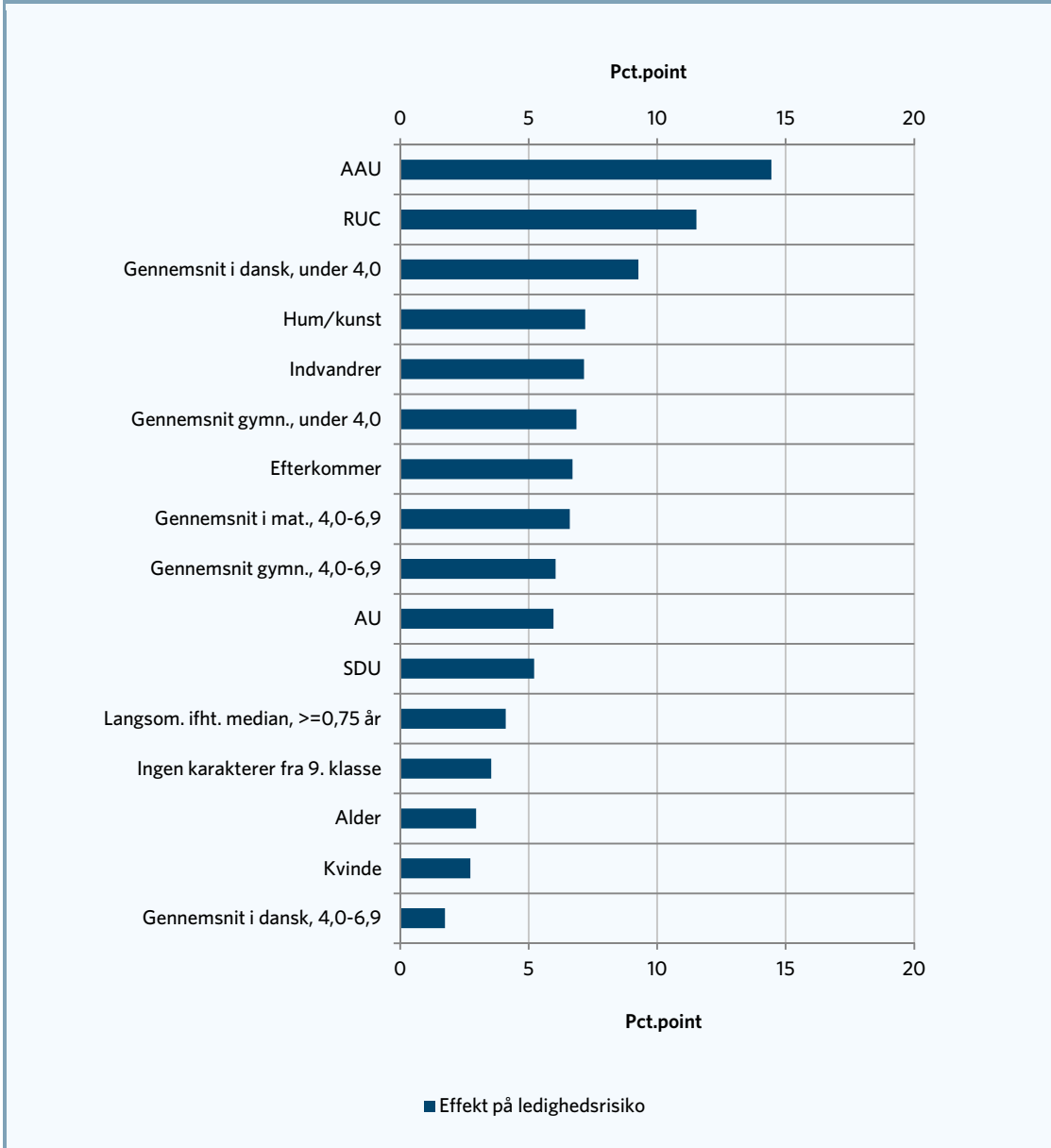
Til sammenligning betyder et studiejob i den typiske branche for uddannede med samme uddannelse som en selv at ledighedsrisikoen reduceres med 12 procentpoint, hvis det er under 16 timer ugentligt, og næsten 23 procentpoint hvis det er mindst 16 timer ugentligt.

Anm: Afledte effekter på sandsynligheden for at gå direkte ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed for dimittender fra lange videregående uddannelser juli 2013-juni 2014, der ikke påbegynder en ny uddannelse. Variablene er signifikant på mindst 20% - niveau. Referencekategorier læses af bilag. Alle effekter er også signifikante i en logit model. Alle på nær matematik 10-10,9, at være hurtigere end 9mdr. end medianen, forældre med mellemlang uddannelse er signifikante på 5%-niveau.

Kilde: AE på baggrund af egne beregninger og estimationer på registerdata fra DST samt beskæftigelsesministeriets DREAM-register.

Figur 2. Signifikante forhold, der øger risikoen for længerevarende dimittendledighed

Anm: Afledte effekter på sandsynligheden for at gå direkte ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed for dimittender fra lange videregående uddannelser juli 2013-juni 2014, der ikke påbegynder en ny uddannelse. Variablene er signifikant på mindst 20 % - niveau. Referencekategorier læses af bilag. Alle effekter er også signifikante i en logit model. Alle på nær gennemsnittet i dansk er signifikante på 5% niveau.
 Kilde: AE på baggrund af egne beregninger og estimationer på registerdata fra DST samt beskæftigelsesministeriets DREAM-register.

Tolkning

Da vi har estimeret en lineær sandsynlighedsmodel kan de afledte effekter tolkes direkte af figureerne. Man skal dog være opmærksom på, at flere effekter kan træde i kraft samtidig.

For eksempel angående indvandrere, skal man være opmærksom. Hvis man er indvandret sent, så vil man udover at være indvandrer, måske også mangle oplysninger fra 9. klasse, der reducerer ledighedsrisikoen. Samtidig vil karaktererne fra 9. klasse måske også mangle. Hvis alle tre forhold er gældende vil ledighedsrisikoen forøges med 4,2 procentpoint. Dertil vil effekt yderligere variere med om man har oplysninger fra ungdomsuddannelsen.

Alder er ligeledes særlig, da effekten ikke er en lineær funktion af alderen. Dertil vender den positive effekt på ledighedsrisikoen ved en vis alder. Det er dog først fra 42-års alderen at effekten på alder bliver faldende. Indtil 42 år vil ledighedsrisikoen forøges med omkring 1 procentpoint stigning i risiko fra midten af 20'erne til slutningen af 20'erne, og dernæst med en noget mindre effekt på 0,8-0,5 procentpoint. Dertil skal man huske at hvis man fx er 29 år i 2014, så vil man sandsynligvis have afsluttet 9. klasse i 2001, hvorfor man ikke har karakterer med fra 9. klasse, da det er før man registrerede karaktererne nationalt. Derfor vil der oven på alderseffekten komme et positivt bidrag på 3,5 procentpoint fra ikke at have karakterer.

I tabel 1 ses den fulde estimation for den ikke-nedtestede model.

Tabel 1. Estimationsresultater på ssh. for at gå ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed					
variabel	Titel	Koefficient	Sign.	t-teststr.	Logit
aldern	Alder	0,031	***	5,89	x
aldern2	Alder^2	0,000	***	-6,27	x
pige	Kvinde	0,027	***	3,71	x
eft	Efterkommer	0,064	***	2,53	x
indv	Indvandrer	0,069	***	3,53	x
udenlandsk-d	Indvandrer, under 10 år fra dim.	-0,012		-1,09	
born	Børn under 15 år næstsidste studieår	-0,063	***	-5,05	x
foraka	Forældreudd., akademikere	-0,024	***	-2,32	x
formvu	Forældreudd., kvu/mvu	-0,011		-1,16	x
forufag	Forældreudd., grundskole/gymnasial	0,012		0,59	
forej	Forældreudd., ingen opl	-0,053	***	-2,06	x
for gym	Forældreudd., gymnasial	0,004		0,16	#I/T
foruopl	Forældreudd., uopl	-0,007		-0,10	
morerh	Mors erhvervs erfaring	0,000		-0,21	
farerh	Fars erhvervs erfaring	-0,001	**	-1,78	x
privat	Privatskole, 9. kl.	-0,007		-0,84	
klasse10	Gået i 10. klasse	0,001		0,07	
fsk_sted2	9. klasse, Sjl & øer	0,002		0,14	
fsk_sted3	9. klasse, Fyn	-0,017		-1,15	
fsk_sted4	9. klasse, Jylland	-0,032	***	-3,09	x
uoplyst_9kl	Ingen oplysninger om 9. kl.	-0,066	***	-2,63	x
gns_da1	Gennemsnit i dansk, under 4,0	0,092	**	1,81	x
gns_da2	Gennemsnit i dansk, 4,0-6,9	0,019	*	1,46	x
gns_da4	Gennemsnit i dansk, 10,0-10,9	0,008		0,45	
gns_da5	Gennemsnit i dansk, over 11,0	-0,027		-0,76	
ingen_kar	Ingen karakterer fra 9. klasse	0,037	***	2,91	x
gns_mat1	Gennemsnit i mat., under 4,0	0,193	***	3,80	x
gns_mat2	Gennemsnit i mat., 4,0-6,9	0,066	***	4,75	x
gns_mat4	Gennemsnit i mat., 10,0-10,9	-0,025	**	-1,73	x

gns_mat5	Gennemsnit i mat., over 11,0	-0,063	***	-2,57	x
erh	Erhvervsuddannelse	-0,006		-0,36	
ingenungdom	Ingen ungdomsudd.	0,024		0,90	
ungdomalder2	Ungdomsuddannelse ældre end 5 år	0,020	*	1,39	
ungkar_1	Gennemsnit gymn., under 4,0	0,067	***	2,31	x
ungkar_2	Gennemsnit gymn., 4,0-6,9	0,060	***	5,03	x
ungkar_4	Gennemsnit gymn., 10,0-10,9	-0,054	***	-4,34	x
ungkar_5	Gennemsnit gymn., over 11,0	0,015		1,12	
dhurtig	Hurtigere end median, 0,5-0,74 år	0,016		1,16	
dhurtig2	Hurtigere end median, >=0,75 år	-0,021	**	-1,65	x
dforsink	Langsommere end median, 0,5-0,74 år	0,018	*	1,34	
dforsink2	Langsommere end median, >=0,75 år	0,044	***	4,15	x
dhurtig_ba	Hurtigere end median, >0,5 år	0,008		0,56	
dforsink_ba	Langsommere end median, <0,5 år	0,008		0,81	
pause	Pause mellem BA og kandidatdel	-0,004	***	-2,46	x
dimsted2	IT-uni	-0,029		-1,00	
dimsted3	AU	0,065	***	5,58	x
dimsted4	AAU	0,141	***	8,60	x
dimsted5	RUC	0,113	***	6,28	x
dimsted6	DTU	-0,005		-0,25	
dimsted7	SDU	0,060	***	4,25	x
dimsted8	CBS	0,016		1,12	
dimsted9	Andet	0,026		1,17	
praktik	Praktikjob	-0,084	***	-2,51	x
praktik_lav	Praktikjob, ikke fuld tid	0,025		0,99	
studjob_ej-p	Studiejob, ej typisk branche	-0,061	***	-6,51	x
studjobejt-x	Studiejob, ej typisk branche*mere end 16 timer ugentligt	-0,101	***	-7,28	x
studjob_typ	Studiejob, typisk branche	-0,123	***	-12,51	x
studjobtyp-x	Studiejob, typisk branche*mere end 16 timer ugentligt	-0,106	***	-7,70	x
fag2	Hum/kunst	0,071	***	4,06	x
fag3	Samf	0,009		0,59	
fag4	Erhv.øk.	-0,063	***	-3,93	x
fag1	Pæd	-0,055	***	-2,41	x
fag6	IKT	-0,028	*	-1,31	x
fag7	Teknik	-0,047	***	-2,15	x
fag8	Byggeri	-0,012		-0,48	
fag9	Jordbrug/service	-0,009		-0,34	
fag10	Sundhed	-0,168	***	-10,64	x
dimqtr2	4. kv. 13	0,007		0,65	
dimqtr3	1. kv. 14	0,012		1,14	

dimqtr4	2. kv. 14	0,014	*	1,38
_cons		-0,324	***	-3,24
N		13270		

Anm: LPM-estimation af sandsynligheden for at gå direkte ud i mindst 26 ugers sammenhængende ledighed for 13.270 dimittender fra lange videregående uddannelser juli 2013-juni 2014, der ikke påbegynder en ny uddannelse. "****" indikerer signifikans på 5%-niveau, "***" indikerer 10 %-niveau og "**" indikerer 20 %. "Logit" indikerer om variabelen også er signifikant på mindst 20 % - niveau i en binær logitmodel. $R^2 = 0,0931$
 Kilde: AE på baggrund af egne beregninger og estimationer på registerdata fra DST samt beskæftigelsesministeriets DREAM-register.

Bilag. Sådan har vi gjort

I undersøgelsen har vi undersøgt alle dimittender, der færdiggjorde deres uddannelse fra 1. juli 2013 til 30. juni 2014. Det er seneste fulde årgang, det er muligt at undersøge, og følge mindst 26 uger i forhold til ledighed.

Vi har set bort fra alle nyuddannede, der påbegynder en ny uddannelse, og vi har fokuseret på kandidater. Det betyder, at nyuddannede bachelorer, der ikke læser videre, og ph.d.'ere er udeladt. Dette er gjort for at holde fokus på nyuddannede kandidater.

Derudover har vi udeladt dem, der ikke har oplysninger om en bacheloruddannelse i de officielle danske registre. Da formålet med analysen dels er at måle gennem studietiden, hvad der har betydning for ikke at blive længerevarende ledig, er det et problem at mangle oplysninger om første del af sin uddannelse. Derudover er forsinkelse, også på bacheloruddannelserne, en selvstændig væsentlig faktor. Dels er det igen meningen med undersøgelsen at sige noget om, hvad der har betydning for den typiske nyuddannede kandidater, og det er derfor valgt, at dem, der ikke har taget bacheloruddannelsen i Danmark, er udeladt.

Populationen består således af 13.270 nyuddannede kandidater, der har oplysninger om deres bacheloruddannelse i de danske registre, og som ikke er gået i gang med en ny uddannelse. Det er desuden et krav at man har bopæl i Danmark 1. januar 2014.

For de 13.270 nyuddannede er en lang række baggrundskarakteristika undersøgt i forhold til om de har betydning for risikoen for at gå ud i længerevarende dimittendledighed:

Baggrundsforhold:

- Alder, målt i dimissionsåret (også medtaget kvadreret)
- At være efterkommer
- At være indvandrer
- At være indvandrer, og at have opholdt sig under 10 år fra dimissionsåret
- At være kvinde
- At have børn under 15 år, målt året før dimission
- Forældrenes højeste fuldførte uddannelse. Referencekategori er faglært.
- Mors samlede antal år i beskæftigelse (hvis oplysninger om mor haves)
- Fars samlede antal år i beskæftigelse (hvis oplysninger om far haves)

Oplysninger fra grundskolens afslutning:

- Har gået i 10. klasse
- Har gået på privatskole i 9. klasse
- At have fuldført 9. klasse på "Sjælland og øerne", "Fyn" eller "Jylland" i forhold til Hovedstadsområdet
- Ikke at have karakter fra 9. klasse³
- Gennemsnit i 9. klasse i dansk. Reference er 7,0-9,9 (ny skala)
- Gennemsnit i 9. klasse i matematik. Reference er 7,0-9,9 (ny skala)

Oplysninger fra ungdomsuddannelse:

- At have taget en erhvervsuddannelse
- Ikke at have en ungdomsuddannelse
- At ungdomsuddannelse er mere end 6 år gammel
- Karaktergennemsnit på gymnasial ungdomsuddannelse. Reference er 7,0-9,9 (ny skala)

Oplysninger fra universitet:

- Pause mellem bachelor og kandidat-delen
- Forsinkelse på kandidatdelen i forhold til medianen for nyuddannede med samme uddannelse (6-cifrede uddannelseskoder):
 - At være mellem 6 mdr. og 8,9 mdr. forsinket
 - At være mere end 9 mdr. eller mere forsinket
- At være hurtigere færdig på kandidatdelen end medianen for nyuddannede med samme uddannelse (6-cifrede uddannelseskoder):
 - At være mellem 6 mdr. og 8,9 mdr. hurtigere end medianen
 - At være mere end 9 mdr. eller mere hurtigere end medianen
- At være mere end 0,5 år forsinket på BA-delen i forhold til medianen
- At være mere end 0,5 år hurtigere på BA-delen i forhold til medianen
- Dimissionssted (KU, IT-uni, DTU, RUC, CBS, AU, AAU, SDU samt øvrige). Referencekategori er KU.
- Kvartal for dimission

³ Dette gælder for 40 procent af populationen. Heraf har de 8 procentpoint ikke oplysninger om 9. klasse, mens resten har man fuldført 9. klasse før 2002.

- Faglig retning (10 grupper: læring & undervisning, kunst/humaniora, samfundsfaglig, erhvervsøkonomi, IKT, teknik/mekanik, byggeri, jordbrug/service, sundhed.) referencekategori er naturvidenskab.
- At have haft arbejde året før dimission:
 - Praktik.
 - Ikke-typiske branche for personer med samme uddannelser (2013)
 - Samt kryds for mere end 16 timer ugentligt i jobbet
 - Typiske branche for personer med samme uddannelser (2013)
 - Samt kryds for mere end 16 timer ugentligt i jobbet

I forhold til studiejob er det undersøgt ud fra de detaljerede oplysninger i lønmodtagerbeskæftigelsen, om de nyuddannede havde arbejde året før de færdiggjorde. Der ses på ansættelser af mindst 3 måneders varighed og mindst 2 timers ugentlig ansættelse. Dette er gjort præcis på datoer, ved at se på kalenderåret før færdiggørelse. Hvis der er flere job, så er det prioriteret sådan at studiejob i den typiske branche vælges, og dernæst praktikophold, og til sidst studiejob uden for typiske branche. Hvis flere af disse vælges efter antal måneders ansættelse eller antallet af timer. Der er lavet følgende sondring mellem ansættelser, da det ikke fra DST's side er opgjort om, hvorvidt en stilling er normalansættelse eller et praktikophold:

Praktik: Ansættelse på mindst 30 timer ugentligt i gennemsnit og med en timeløn på under 100 kr. i timen.

Praktik, få timer: Ansættelse på under 30 timer ugentligt i gennemsnit og med en timeløn på under 100 kr. i timen.

Studiejob, ikke typiske branche: Ansættelse på under 30 timer ugentligt og med timeløn over 100 kr. i timen, og hvor jobbet ikke er i den typiske branche, når man ser på alle lønmodtagere med samme detaljerede uddannelseskode i 2013.

Studiejob, i typisk branche: Ansættelse på under 30 timer ugentligt og med timeløn over 100 kr. i timen, og hvor jobbet er i den typiske branche, når man ser på alle lønmodtagere med samme detaljerede uddannelseskode i 2013.

Det skal bemærkes, at aflønninger i form af honorar og ulønnede ansættelser ikke vil være indrapporteret til E-indkomst-registeret, eller i noget andet register, og derfor har det ikke været muligt at medtage ulønnet praktik i rapporten. Nyuddannede, der havde ulønnet praktik vil derfor indgå på lige fod med nyuddannede helt uden erhvervs erfaring.

Der findes ikke registeroplysninger hos DST der omfatter eksamens karakterer fra universitetsuddannelser. Derfor har det ikke været muligt at medtage karakterer herfra. I stedet har vi medtaget karakterer fra grundskolen og den gymnasiale uddannelse. 90 procent er dækket af ungdomsuddannelseskarakterer, mens 60 procent har karakterer fra grundskolen.

Oplysninger om udlandsophold findes ikke i registrene, og er derfor ikke medtaget.

Ledighed

Ledigheden er målt som mindst 26 ugers sammenhængende ledighed, og ledighedsforløbet skal påbegyndes inden for 5 uger efter dimissionsdatoen. Ledighedsforløbet afbrydes efter 4 uger uden ydelse.

Ledighed tæller uger på dagpenge (aktiv og passiv ydelse), kontanthjælp (aktiv og passiv ydelse), uddannelseshjælp (aktiv og passiv ydelse), særlig arbejdsmarkedsydelse, arbejdsmarkedsydelse samt ikke arbejdsmarkedsparat kontanthjælp og uddannelseshjælp (aktiv og passiv ydelse).

Målet er valgt fordi det sikrer en relativt lang og sammenhængende ledighed samtidig med at det sikrer, at man ikke har fået fodfæste på arbejdsmarkedet. Der er tale om nyuddannede, der er gået direkte ud i længerevarende ledighed. Da de nyuddannede dimitterer frem til slutningen af juni 2014 vil ledighedsforløbene i undersøgelsen strække sig til begyndelsen af 2015.

Baggrundvariable

I bilagstabel 1 fremgår gennemsnit og standardafvigelse på de forskellige baggrundvariable.

Bilagstabel 1. Baggrundvariable, gennemsnit og std.afvigelse			
Variable	Titel	Mean	Std.afv
Sam26	Mindst 26 uger sam.hæng. ledighed	0,224	0,416
aldern	Alder	28,428	4,962
aldern2	Alder^2	832,783	368,658
pige	Kvinde	0,575	0,494
eft	Efterkommer	0,026	0,158
indv	Indvandrer	0,081	0,272
udenlandsk-d	Udenlandsk studerende	0,170	0,376
born	Børn under 15 år næstsidste studieår	0,126	0,332
foraka	Forældreudd., akademikere	0,246	0,431
formvu	Forældreudd., kvu/mvu	0,373	0,484
forufag	Forældreudd., grundskole	0,043	0,203
forgym	Forældreudd., gymnasial	0,078	0,145
forej	Forældreudd., ingen opl	0,022	0,268
foruopl	Forældreudd., uopl	0,003	0,054
morerh	Mors erhvervs erfaring	22,257	12,423
farerh	Fars erhvervs erfaring	22,955	14,326
privat	Privatskole, 9. kl.	0,238	0,426
klasse10	Gået i 10. klasse	0,070	0,255
fsk_sted2	9. klasse, Sjl & øer	0,130	0,336
fsk_sted3	9. klasse, Fyn	0,083	0,275
fsk_sted4	9. klasse, Jylland	0,438	0,496
uoplyst_9kl	Ingen oplysninger om 9. kl.	0,080	0,271
gns_da1	Gennemsnit i dansk, under 4,0	0,006	0,079
gns_da2	Gennemsnit i dansk, 4,0-6,9	0,110	0,313
gns_da4	Gennemsnit i dansk, 10,0-10,9	0,038	0,191
gns_da5	Gennemsnit i dansk, over 11,0	0,007	0,084
ingen_kar	Ingen karakterer fra 9. Klasse ^{se note 3}	0,409	0,492
gns_mat1	Gennemsnit i mat., under 4,0	0,007	0,085

gns_mat2	Gennemsnit i mat., 4,0-6,9	0,102	0,302
gns_mat4	Gennemsnit i mat., 10,0-10,9	0,046	0,209
gns_mat5	Gennemsnit i mat., over 11,0	0,011	0,103
erh	Erhvervsuddannelse	0,068	0,251
ingen ungdom	Ingen ungdomsudd.	0,073	0,261
ungdomalder2	Ungdomsuddannelse ældre end 5 år	0,858	0,349
ungkar_1	Gennemsnit gymn., under 4,0	0,021	0,144
ungkar_2	Gennemsnit gymn., 4,0-6,9	0,139	0,346
ungkar_4	Gennemsnit gymn., 10,0-10,9	0,061	0,239
ungkar_5	Gennemsnit gymn., over 11,0	0,108	0,310
dhurtig	Hurtigere end median, 0,5-0,74 år	0,085	0,297
dhurtig2	Hurtigere end median, >=0,75 år	0,094	0,291
dforsink	Langsommere end median, 0,5-0,74 år	0,078	0,267
dforsink2	Langsommere end median, >=0,75 år	0,182	0,386
dhurtig_ba	Hurtigere end median, >0,5 år	0,074	0,261
dforsink_ba	Langsommere end median, <0,5 år	0,224	0,417
pause	Pause mellem BA og kandidatdel	0,712	2,418
dimsted2	IT-uni	0,021	0,142
dimsted3	AU	0,246	0,431
dimsted4	AAU	0,118	0,322
dimsted5	RUC	0,064	0,245
dimsted6	DTU	0,052	0,222
dimsted7	SDU	0,091	0,288
dimsted8	CBS	0,108	0,311
dimsted9	Andet	0,043	0,202
praktik	Praktikjob	0,012	0,110
praktik_lav	Praktikjob, ikke fuld tid	0,019	0,137
studjob_ej-p	Studiejob, ej typisk branche	0,377	0,485
studjobejt-x	Studiejob, ej typisk branche*mindst 16 timer ugt.	0,062	0,242
studjob_typ	Studiejob, typisk branche	0,252	0,434
studjobtyp-x	Studiejob, typisk branche*mindst 16 timer ugt.	0,055	0,228
fag2	Hun/kunst	0,140	0,347
fag3	Samfunds	0,196	0,397
fag4	Erhv.øk.	0,216	0,411
fag1	Pæd	0,050	0,219
fag6	IKT	0,080	0,271
fag7	Teknik	0,069	0,253
fag8	Byggeri	0,039	0,195
fag9	Jordbrug/service	0,026	0,158
fag10	Sundhed	0,107	0,309

dimqtr2	4. kv. 13	0,196	0,397
dimqtr3	1. kv. 14	0,230	0,421
dimqtr4	2. kv. 14	0,342	0,474

Anm: Tabellen viser gennemsnittet og standardafvigelsen for de forskellige baggrundsvariable.
 Kilde: AE på baggrund af DST's registre samt DREAM-registeret.

Den valgte model

Det er valgt at estimere modellen for sandsynligheden for at gå ud i ledighed med en LPM i stedet for en binær model såsom en logit eller probit. Selvom man med en af de sidstnævnte ville sikre sig et bedre fit af den afhængige variabel, så er der andre fordele ved at estimere en mere simpel LPM. Den altoverskyggende er, at de afledte effekter er nemme at tolke på. Formålet med dette arbejde er at kunne sige noget om, hvad der har betydning for ledighedsrisikoen for en gennemsnitlig nyuddannede, og ikke at lave en model, der kan forudsige outcome for den enkelte. Derfor er LPM valgt.

Flere faglitterære kilder såsom Wooldridge (2001) og Angrist (1999) nævner, at LPM i visse tilfælde kan være at foretrække over for en binær model, fordi LPM er mere anvendelsesorienteret.

Som et robusthedstjek er det undersøgt, om de samme variable vil være signifikante, hvis man estimerede ved hjælp af en logit. De samme baggrundsvariable i som i LPM-modellen vil være signifikante i en logit model, når man medtager alt, der er signifikant på 20 % niveau. Dog vil det at dimittere i 2. kvartal 2014 i sig selv forøge risikoen for ledighed (marginalt). Den effekt var ikke signifikant i den estimerede LPM-model.

I den estimerede logit-model er rækkefølgen effekterne lidt anderledes, men de fleste variable rykker sig blot 1-2 pladser. De største ændringer er, at

- et højt fagligt niveau i matematik i 9. klasse reducerer risikoen for ledighed mere end et studiejob uden for typisk branche uanset timeantal og mere end praktikansættelse.
- Et højt gennemsnit fra ungdomsuddannelsen betyder mere for at reducere risikoen for ledighed end praktikansættelse og studiejob under 16 timer ugentligt, der er uden for den typiske branche.

Variablene vedr. hastigheden på studietiden flytter sig ikke.

Der er forskel på, hvilke variable, der hhv. reducerer og øger risikoen for ledighed efter endt uddannelse i LPM-modellen og LOGIT-estimationen.

Først er en fuld model med samtlige baggrundsvariable estimeret, hvorefter modellen reduceres ved at fjerne de mest insignifikante led først (general to specific-approach). At sætte signifikansniveauet er altid en afvejning. Reelt set udtrykker signifikansniveauet risikoen for, at en estimeret effekt er fremkommet ved en tilfældighed (type I-fejl). At sætte signifikansniveauet ned, dvs. fra 10 pct. til fx 5 pct. er dog ikke nødvendigvis en optimal løsning, da man således bare forøger risikoen for, at man kommer til at afvise en effekt, der egentlig var af betydning (type II-fejl). Typisk vælger man et signifikansniveau på 5 pct., men da der i denne analyse er et mindre antal observationer, og dermed større usikkerhed, så er effekter, der er signifikante på 20 pct. også vist. Det betyder reelt set, at vi tager højde for, at der er noget større usikkerhed på estimerterne. I meget store datasæt vil variansen være mindre, hvilket ville gøre det lettere at finde meget signifikante effekter. Når effekter på 20 pct.-niveau er bibeholdt, vil det sige, at vi tillader nogle effekter, som vi ellers ville se bort fra, fordi vi gerne vil undgå at afvise forhold, der rent faktisk har en betydning.

I almindelighed er der usikkerhed knyttet til model-estimationer som den, der foretages her, men især de mindre signifikante effekter skal tolkes med forsigtighed.

Bench-mark af resultaterne

Resultaterne stemmer overens med, hvad der tidligere er fundet i Danmark og i udlandet. BIS (2013) finder, at arbejde under studierne reducerer ledighedsrisikoen markant og med op til 50 procent i forhold til nyuddannede uden studiearbejde. Fra Danmark har AC (2010) lavet en analyse af dimittenders overgang fra studie til arbejdsmarkedet, der viser at et fagligt relevant studiejob nedsætter ledighedsrisiko markant. Denne analyse fandt desuden at karakterer fra universitetet ikke i sig selv har betydning for ledighedsrisikoen, når man tager højde for karakterer fra den gymnasiale uddannelse. Også Århus Universitet AU(2011) har undersøgt, hvad der har betydning for ikke at blive ledig efter endt uddannelse. Man finder her at praktik og faglige resultater ikke har nogen signifikant betydning for at komme i job, mens et studiejob med faglig relevans i høj grad har betydning.

Forbehold

Når man opstiller en model, som denne, hvor man forsøger at forklare ledighedsrisiko ud fra en række baggrundsforhold, er der altid forbehold.

Selvom vi medtager mange forhold som kunne tænkes at forklare risikoen for ledighed efter endt uddannelse, så vil der være noget, som ikke er forklaret. Modellens forklaringskraft ligger på ca. 10 %, hvilket er relativt normalt for samfundsvidenskabelige modeller. Selvom vi har taget mange væsentlige forhold med, så vil der være nogle forhold som vi ikke kan kontrollere for, såsom evner, flid osv. Karakterer, hastighed på studiet og at have et studiejob kan ses som approksimationer på disse, men kan ikke fange al forklaringskraften. Dertil kommer at de ting, der ikke kan kontrolleres for, kan påvirke koefficienten på de øvrige variable. Eksempelvis kan en del af forklaringen på, at studiejob er så betydningsfuldt måske være, at man ikke fyldestgørende nok har kontrolleret for evner, flid og arbejdsomhed, der så vil smitte af her.

Når man opstiller en model som her, så er det bedste bud på en *alt andet lige* model, hvor man holder andre forhold konstant. Givet vi kender baggrundsforholdene for de nyuddannede såsom familieforhold, karakterer, hastighed på studiet og at have et studiejob, så forsøger man her at holde tingene adskilt, og se den isolerede betydning. Modellen er derfor bedre end en ren deskriptiv analyse af de forskellige forhold hver for sig, da man her holder de ting, som vi har medtaget lige.

Litteratur

Angrist, Joshua (1999) - "Estimation of Limited Dependent Variable Models With Dummy Endogenous Regressors: Simple Strategies for Empirical Practice"

Wooldridge, Jeffrey (2001) - Kapitel 15, "Econometric analyses of cross section and panel data"

Beck, Nathaniel (2011) - "Is OLS with a binary dependent variable really OK?: Estimating (mostly) TSCS models with binary dependent variables and fixed effects"

BIS (2013) - "Learning from futuretrack: The impact of work experiences on higher education student outcomes"

AC (2010) - Det frie valg eller det frie fald? Maj 2010

AU (2011) - Dimittendundersøgelse